

Nagyon nagy a baj, ha katona kiált segítségért. Márpedig egy magas rangú katonatiszt segélykiáltását hallhattuk minap a gyermekekről szülőknél szóló rádióműsorban. Elhangzott, hogy a sorállomány 20 százaléka végleg alkalmatlan katonai szolgálatra. Az alkalmatlanok fele pszichés gondok, a többiek belgyógyászati, mozgásszervi és érzékszervi panaszok miatt nem lehet katona. Az érintettek közül persze sokan mondják, ennyit megér, hogy megúszom az angyalbőr felvételét. De a társadalomnak nagyon nem éri meg. Bármennyire is azt igyekeznek állítani mindenféle békés lelkiületű szervezeti emberek és liberális támogatóik.

Az egészségügyi tiszt szerint az alkalmatlanok nem tudnak teljesíteni, nem terhelhetők. A belgyógyászati panaszok között a szívritmus- és az anyagcserezavarok, a mozgásszervi problémák között pedig a tartáshibák, a gerincferdülés a leggyakoribb. Mindez a szegényes mozgáskultúrára, az iskolai testnevelés hiányosságaira, a helytelen iskolai szokásokra és a mozgásszegénységre vezethető vissza a szakértő szerint. A honvédség erőteljes életmódváltással igyekszik ezt a rossz folyamatot megállítani és helyes irányba terelni.

Országos programra volna szükség, hogy óvodás kortól kezdve megváltozzék a fiatalok testi nevelése. Még ennél is elszomorítóbb tényeket tárt fel egy 1993-ban végzett vizsgálat, mely szerint a sorállomány 41 százaléka addigi életét negatív élményként élte meg. Ez döbbenetes. Ilyen ifjúsággal elég nehéz lesz az országépítés, a családalapításról, gyermeknevelésről nem is beszélve. A honvédség - nem először - megtette a magáét, segítségért kiáltott.

Hasonló sikolyt hallatott dr. Istvánfi Csaba, egyetemi tanár a magyar testnevelők egyesületének márciusi konferenciáján. Kiindulásként leszögezte, hogy alapvető nemzeti érdek az ifjúság egészségromlásának és rossz életvitelének megállítása. Törvényi beavatkozást sürgetett, és fölhevítette a figyelmet az iskolai testnevelésben rejlő kihasználatlan lehetőségekre. Az ifjúság egészségi állapota romlásának illusztrálására ő is a sorozási adatokat mutatta be, miszerint a katonai szolgálatra ideiglenes vagy véglegesen alkalmatlanok aránya meghaladja a 44 százalékat. Diagnózisában a helytelen életmódot, az egészségtelen táplálkozást és az önpusztító élvezeti cikk- és drogfogyasztást említette. Az előadó nem csupán az egészség megőrzésére, hanem a sport jellemnevelő szerepére is hangsúlyt helyezett. Előadásában kitért a nemzet fogyására, és a várható élettartamra is. Az Európai Unió tagországaival képest csaknem tíz évvel alacsonyabb a várható életkor Magyarországon. Ezt a különbséget csak életmódváltással lehet kiegyenlíteni, aminek kulcsa az előadó szerint az iskolai testnevelés. Hazánkban a rendszeresen sportolók aránya csak 12 százalék, míg a fejlettebb országokban ez az arány eléri a 60-80 százalékat is. A testmozgás iránti igényt pedig elsősorban az iskolában lehet felkelteni. A megfogalmazódó igényeket azonban ki kell majd elégíteni, de a sportra jutó támogatás nálunk lényegesen alacsonyabb, mint például a hozzánk hasonló országokban, Portugáliában vagy Csehországban. Ezt az elmaradást fölismerve ebben az évben csaknem kétszer annyi támogatást juttat a kormány erre a célra. Az ifjúság testi nevelésének új alapokra helyezése azonban változásokat feltételez többek között a Nemzeti Alaptanterv környékén is. A NAT bevezetése óta ugyanis a testnevelési órák száma csaknem a felére csökkent. Annak ellenére, hogy a mindennapos testedzés lehetőségét a közoktatási törvényben rögzítették. Az iskolai gyakorlat ismerőit arról számolnak be, hogy a testnevelési órákon felmentést kérők száma növekedett, miközben az órákon csökkent az élettani terhelés. Egyre több olyan órát tartanak a tanárok, amelyen csak játszanak a tanulók. Talán ezzel is összefüggésben egyre inkább romlik az órákon a fegyelem. Ami már csak azért is érthető, mert az óraszámokért folyó tantestületi harcban mindig a testnevelés rovására döntenek az

intézményvezetők. Végső konklúzióként megállapítja, hogy a nemzet jövője szempontjából az ifjúság egészségi állapota döntő fontosságú, és ennek javításához a kézenfekvő megoldás az iskolai testnevelés és sport kiemelt fejlesztése. Állításaival messzemenően egyet kell értenünk, hiszen az ifjúság testi és lelki egészségének javítása olyan stratégiai cél, amely döntően befolyásolja a nemzet sorsának alakulását.

A gyermekek nemzedékről nemzedékre csökkenő mozgásigénye, és ezzel párhuzamosan romló fizikai állapota összefügg a családi nevelési és társadalmi gondjainkkal. A szülőknek rosszul felfogott érdeke, hogy a gyerek maradjon nyugton, ne rendetlenkedjen, egyáltalán ne mozogjon. A kis lakásokban nincs hely, bár nyáron ki tudnak menni a szabadba, de van olyan lakótelep, ahol a jobb érzésű szülők már nem engedik le a gyerekeket, mert féltik csemetéiket a kortárscsoport kevésbé jól pallérozott tagjaitól. A gyermekek a természetes mozgásigényüket nem élhetik ki - nem csupán a normális szocializációs korlátozás miatt -, hanem, mert ahol és amikor lehetne, ott sem mozoghatnak. Ez a frusztráltság agressziót eredményez. Ha pedig a gyerek otthon nem kap elegendő jó mintát, szilárd tartást, ebből az következik, hogy a kriminalitás felé talál kiutat az energiáinak. Ebben a korban keresik a kalandot, ki akarják próbálni, meg akarják mutatni önmagukat, de egy lakótelepen általában nincs lehetőségük arra, hogy sportban vagy játékban éljék ki a romantika és az izgalom iránti fokozott igényüket. Ezekről a gondolatokról kérdeztem dr. Gombocz Jánost, a Testnevelési Egyetem tanszékvezető docensét, aki most is aktívan kosárlabdázik a TF tanári csapatában.

- Előadásaimon is gyakran beszélek ezekről a kérdésekről. Amikor csak alkalom nyílik rá, föl kell vetni, hogy a család, a nevelés első számú színtere rosszul működik. Nem különleges diszfunkcióról van szó, hanem általában rossz működésről. A család nem tölti be azt a szerepét, amit kellene.

- Az iskola tehát már elkésett a nevelési folyamatban.

- Pontosan. A meghatározó, a felelős intézmény nem az iskola, hanem a család. Van még egy nagyon fontos nevelési tényező, amiről keveset beszélünk, ez pedig az egész felnőtt társadalom egyetemleges felelőssége. Magyarországon az tapasztalható, hogy a fiatal generációért érzett felnőtt felelősség visszavonulóban van, nem működik. Régen természetes volt egy-egy kisközösségben, egy faluban, hogy a hetvenéves néni rászólt a gyerekekre, még ha az nem az unokája volt is. Azért, mert egy felnőttnek kötelessége és joga nevelni, irányítani, jó tanáccsal ellátni vagy féken tartani a gyereket. Ma ezt a felelősséget a felnőttek nem élhetik át, és erről a felelősségről a gyermekek sem tudnak, mert nem tapasztalják. Ha találkozik a gyerek a felnőtt társadalom felelősségével, akkor elhárítja, mert nem tekinti szokásos dolognak.

- Ráadásul a szülők, ahelyett, hogy megköszönnék, kikérik maguknak a köreikbe való jó szándékú beavatkozást.

- Igen, saját mindennapi tapasztalatom is ezt mutatja. Például: szombat délelőtt egy kis boltban vásárláskor hosszú sor áll a pénztárnál, előttem csinos fiatalasszony, szép gyerekekkel. A kicsi unatkozik, már alig várja, hogy odaérjen a tejes hűtőpulthoz, és máris gyakorlott mozdulatokkal lyukasztja ki a tejfölös poharakat. A mama látja, hogy mit csinál a csemetéje, és a szemében szeretettel nézi. Fogalmazgatom magamban a rendreutasító mondatokat, hogy mégse durván avatkozzam be. Ők romhalmazt maguk után hagyva odaérnek a ropis gondolához. A gyerek otthonosan vesz le egy zacskót, összetöri a rudacskákat, élvezettel csörgeti, és mind a ketten nevetnek. Nem rendezgetem tovább a mondandómat, hanem ahogy a nyelvemre tolul, szólalok meg. Kérem, ezt nem lehet csinálni, tessék rászólni a gyermekre! Ez a nagyon csinos nő minősíthetetlen hangon és stílusban támad rám, ömlik a szájából a szitok. Őrá azt mondom, hogy egy buta liba, de a másik harminc várakozó vevő, aki tanúja volt a purparlénak, nem szól

egy szót sem, nem áll mellém, hanem úgy gondolja, hogy ez az ember minek avatkozik bele mások dolgába. Nem beszélve a gyerekekről.

Egy másik példám. A helyszín a Rózsadomb, gondozott környezet. Egy jól öltöztetett tizenkét éves forma gyerek jön velem szembe, tol egy kocsit, rajta egy halom újság, nyilván viszi a MÉH-be. Rosszul rögzítették, a szél belekap, elviszi a kupac tetejét. Igyekszem nyájasan megszólítani, hogy ügyes gyereknek látszol, ugye összeszeded. Ártatlan, kerek szemekkel rámnéz, aztán így szól: Szedi ám maga! Durván, kikérő módon elutasít. Persze a legszívesebben megpofoznám, de csak elgondolkozom, hogy vajon miért ilyen pimasz ez a gyerek? Valószínű, mert azt élte át, hogy a mamáján kívül senkinek semmi köze hozzá. Ha valami nem tetszett neki az óvodában, akkor a mama bement és kikaparta az óvó néni szemét. És ez így folytatódik, amíg a szülők érdeklődést mutatnak a gyermekük iránt. Ez rettenetesen nagy baj. A harmadik tanító példám a híres etológusnőtől, Guddeltől vettem, aki Afrikában tanulmányozta az emberszabású majmok közösségi életét. Többek között azt írja, hogy ezek a majmok, akárcsak az emberek, párokra szakadva élnek. Ha eljön a szaporodási időszak, a vezér hím a rangsor szerinti első számú nőténnyel közösül, és így tovább, a csapat többi tagjai, majd mint akik jól végezték dolgukat, a felnőtt hímek elmennek falatozni. Ekkor elősettenkednek a fiatal hímek, - nyilván szemtanúi voltak a jeleneteknek -, és ezek is részt kérnek a nőtények kegyeiből. Ám rögvest ott terem egy felnőtt hím, s rendreutasítja a fiatalokat, mintha óva intené a még nem nekik való dolgoktól. Az életük más területein is így szerveződik a közösség. Ha a kölyökmajmok a szülők távollétében a szokásrendet sértően viselkednek, a legközelebbi felnőtt majom azonnal közbeavatkozik. Ha veszekedés tör ki, közéjük ül és ott marad amíg a szülők meg nem érkeznek. Tehát működik egy ösztönös kollektív szabályozási mechanizmus a majom-társadalomban, amit a felnőttek pedagógiai felelősségeként foghatunk föl. Az egészséges emberi társadalmakban ez tudatosan működött, de egyre inkább visszavonul, a kíváncsóságnál gyorsabban. A családok nevelési hatékonyságát is rontja, hogy ez a pedagógiai felelősség nem működik. A felnövekvő generációk számára pedig nem élhető át ez.

- Ez összefügghet a társadalomban egyre terjedő liberalizmussal.
- Az egész mai pedagógiai csődben - a család és az iskola csődjében - ez a rosszul értelmezett liberalizmus is szerepet játszik. A pedagógia a liberalizmust egyébként értéknek tartja, ha tudomásul vesszük, hogy vannak bizonyos szabályok adta keretek, amelyeknek alá kell rendelődni, s nem valamiféle parttalanság közepette folyik a nevelés. De ennél is fontosabb tényező talán az az általános értékvesztés, ami megfigyelhető a társadalomban. Ez pedagógiai erózióval jár együtt.
- Ennek egyik magyarázatául azt említik, hogy a hagyományos zárt - falusi, kisvárosi - társadalmak fölbomlásával a nagyvárosok kontroll nélküli, felelőtlenségre sarkalló közege szinte a melegágya az értékek inflálódásának.
- Ha csak evvel magyarázhatnánk, akkor könnyebb helyzetünk lenne. De a nyugati országok társadalmában nem egészen ez a helyzet. Ott ugyanis már sokkal előrehaladottabb állapotban kellene lenni ennek a felelőtlenségnek. Sem Amerikában, sem Nyugat-Európában nem ilyen nagyfokú a felelősség elhárítása. Csupán Kelet-Európában ölt aggasztó méreteket.
- Mivel magyarázható ez a különbség?
- Egy olyan társadalomban, ahol működik valamiféle stabilabb értékrend, ott természetes dolog, hogy az élet is értékmagas dolog, a gyermek az élet igazi ígérete, aki fontos, akiért tenni kell. Egy vallásos ember, vagy aki más komoly értékvilágban él, annak természetes, hogy - vállalva ezt a pedagógiai feladatot - kötelessége megvédeni a gyermeket a káros cselekedetektől és a

jóra irányítani. Ahol azonban ilyen mértékű az értékek erodálása, ott a gyermek sem számít, és nincs felelősség vállalás.

- Ehhez szükség volna megfelelő értékkinálatra is. A vallásos nevelés lehetőségeit negyven évig a minimálisra korlátozták. A nemzeti elkötelezettséggel hasonló volt a helyzet.
- Még ma is lépten nyomon igyekeznek kompromittálni ezeket az értékeket.
- És hatékony ellenpropaganda működik: az anyagiakat, a pénzt, a sikert kínálják a valódi értékek helyett. Mint sok más területen, a társadalom a testkultúra terén is kettészakadt. Vannak a fitness klubokba járók, a testépítők, és vannak az 'ép testben épp hogy élnek' penészvirágok, az anyámasszony katonái, akiket féltenek a szüleik. Ezt a jelenséget érzékelik-e a szakemberek?
- Igen. Sajnos e téren is van némi lemaradásunk, mert az egyetem még nem tudta beindítani a felsőfokú rekreációs képzést. Az üzlet már benyomult erre a területre is, de még nincs kultúrája, hiányzanak a szakemberek.
- Térjünk vissza a családhoz, ahonnan a gyermek az óvodába kerül! Az óvónők is korlátozzák a csemetéket.
- Korlátozzák, bár az óvónőkben nagy készség van a helyes testi nevelési gyakorlat megvalósítására. Szerepük pedig egyre nő, hiszen ma már tudjuk, hogy megfelelő testmozgással sok komoly baj - például dislexia, disgráfia - megelőzhető, csökkenthető. Persze az is igaz, hogy az óvónőknek is az az érdeke, hogy a gyerek maradjon nyugton.
- A szellem és a test harmóniája, az ép testben ép lélek elég régi fölismerés, de iskoláinkban a testnevelési óra még ma is csak "megtűrt". Egy felmérés szerint az óraszámokért folytatott harcban mindig veszít. A NAT bevezetésével a testnevelési órák száma 47 százalékkal csökkent.
- Igen. Bár a NAT nem ír elő óraszámot, csak kereteket ad meg, és a helyi pedagógiai szándékok döntenek a felosztásról. A testi nevelés ügye azért bukik el, mert egyedül marad a testnevelő tanár. A testkultúrát, a test védelmét többnyire csak a testnevelő képviseli. Legfőlegbb egy-egy biológia tanár vagy testnevelőből lett igazgató. Nyilván minden szakterület a maga kultúrkörének érdekeit - óraszámát - védi. A többségben lévők rendre a testnevelési órák számának csökkenését érik el. Az is bonyolítja a helyzetet, hogy az óraszám növelését már nem finanszírozzák központilag, hanem azt már az önkormányzatnak kell állnia. Ez alól egy-egy város kivétel.
- A szülők egy része kifejezetten ellenségesen viszonyul a testnevelő tanárhoz, és igyekszik fölmentetni a gyermekét a tornaórák alól. Hogy alakul a testnevelő tanárok presztízse egyrészt az iskolán belül, másrészt a szülők szemében?
- Ez valóban így van. A pedagógusok presztízse általában nagyon alacsony, s a pedagógus társadalmon belül a testnevelő tanáré az egyik legrosszabb. Ennek ellenére az egyes ember ki tudja vonni magát az általános megítélés alól. A személyes adottságok, a szorgalom, a tartás, a tehetség tekintélyt adhat egy-egy testnevelőnek. Az, hogy valakinek a gyermeke bejut-e az egyetemre, nem elsősorban a testnevelő tanáron, hanem a magyar vagy a matematika szakos kollégán múlik.
- Ez meglehetősen szűklátókörű gondolkodás, mert sokat tehet a testnevelő azért, hogy a gyerek jól bírja állóképességgel, pontosabban "sitzfleisch"-sal az érettségire való felkészülést, majd az egyetemi tanulást.
- Sajnos kulturálatlanok a szülők, mert nem látják be, hogy a gyermekük nem csak kognitív szférából, értelmi képességekből, ismeretekből áll. Az ember nagy része a teste, és a boldogság fontos feltétele, hogy jól működjék a testünk. Az emberi szervezet a tízezer évvel

ezelőtti életformára alakult ki. A létért folytatott mindennapos küzdelemben a test, a mozgató rendszer is "jóllakott" mozgással. Ha ez nincs meg, akkor ez a rendszer leépül. A gyomor, ha nincs jóllakva, szól, jelzi a hiányt. A mozgásszervek nem jeleznek, és az ember nem is érez kényszert a mozgásra. A szülők sem érznek késztetést, hogy gyermekük mozgásszerveit jóllakassák. Nem tűnik föl, hogy valami nincs rendben a gyermekkel. Ehhez már pedagógiai tudatosság kell. A testnevelés nyilván arra is való, hogy mesterséges feladatokat teremtve, stilizált konfliktus helyzetekkel pótolja a mozgást. Sajnos ez a szemlélet még a pedagógiában sem nyert teret eléggé. Egyes forgalomban lévő neveléstan tankönyvekben az olvasható, hogy a testnevelési óra az elméleti órák fáradtságát van hivatva mozgással ellensúlyozni. Ennél sokkal fontosabb és komplexebb pedagógiai funkciója van. Az ember nevelésének lehetősége az életkor előrehaladtával beszűkül. Legelőször a motoros szféra, a mozgáskészség alakításának lehetősége korlátozódik. A kognitív és az affektív szféra még késő felnőtt korban is fejleszthető, a mozgáskészség nem. Aki sokoldalú mozgásműveltséggel rendelkezik, az az élete későbbi szakaszában is változatos módon élheti ki mozgásigényét. Vagyis ha valaki nem tanult meg tizenéves korában egy labdajátékot, akkor később már sokkal kisebb az elsajátítás esélye. Neki marad a futás vagy az úszás, ami sokkal kevesebb önmagában való örömet jelent, mint a játékos mozgás. A testnevelőre tehát komoly felelősség hárul, hiszen sokoldalú mozgáskultúrával kell felvérteznie - egy életre - a tanítványait.

- Ha már a jóllakásról esett szó, a mai gyereket naponta sokszor buzdítják, hogy egyen édességet, csipszet, hamburgert, igyon kólát. Mozgásra töredéknyi felhívás hangzik el. Mi volna az ideális testnevelési óraszám?

- A ma embere többnyire megelégszik a látványsporttal, azzal, hogy leül a tévé elé, vagy esetleg kimegy a meccsre. Csupán fogyasztóként van jelen. Már csak azért is a mindennapos óra volna ideális, mert a test jóllaktatása nem abból áll, hogy valamilyen testmozgást végzünk, hanem annak el kell érnie egy bizonyos intenzitást, hogy a test eljusson a megfelelő edzettségi szintre. Az edzettség az egészségi állapot stabil egyensúlyi helyzete. A kíváncsúság terhelés - mértékét és elosztását már tudományosan kidolgozták - csak nagyobb óraszám mellett lehetséges.

- A tanárok gyakran vitatkoznak a szülőkkel, akik föl akarják mentetni a gyermeküket?

- A testnevelő tanárnak kötelessége a pedagógiai fölvilágosító munka. Aki igényes, annak folyamatosan konfliktusai vannak a szülőkkel. Egy konkrét példa: a tanár fekvőtámaszt csináltatott a gyerekekkel, majd az egyik szülő bejött, és megfenyegette, hogy fegyelmit adat neki az igazgatóval, mert a gyereke nagyon kifáradt. És különben is ez fasizmus, hogy a gyerekeket a földre fekteti és ott gyötri. Ez ostobaság. Egy normális szülő nyilván nem vitatkozik a latintanárral, hogy ne tanítsa meg a deklarációt, hanem a tanárra bízta a tananyagot. De a testnevelővel szemben egyesek veszik a bátorságot és vitatkoznak, rendszeresen fölmentést kérnek, és a szemére hányják, hogy a legutóbb már megint megizzadt a fiacskájuk.

- Mérhető-e az iskolai testnevelés színvonala, eredményessége?

- Két folyamat - a biológiai érés és a pedagógia munka eredménye, a fejlődés - halad egymás mellett. Az érés is azt a látszatot kelti, hogy van fejlődés, hiszen ez a folyamat szinte szolidáris a tanárral, mert a gyerek nő, gyarapodik. Holott csak a természetes biológiai érés haladt előre, nem a pedagógia munka eredménye. Ezeket a folyamatokat jelenleg nem méri és minősíti. Az igényes testnevelő tanárok sürgetik, hogy legyen egységes országos felmérési kötelezettség, de sajnos nem tudtak megállapodni, hogy melyik mérőrendszert alkalmazzák. Ha ez működne, akkor meg lehetne mérni, hogy egy-egy iskola diákjai hogy állnak szeptemberben és mondjuk a tanév végén. Ez egyben a testnevelő tanárok munkájának ellenőrzésére is

alkalmat adhatna. Ezeknek a módszereknek számos korlátjuk van, mert a testi fejlődésnek csak egy részét mérik - állóképességi, gyorsasági mutatók képezhetők - de, hogy tud-e labdát vezetni, milyen a mozgáskészsége, azt már nem.

- Nem kerülhető meg a testnevelés fegyelmező funkciója sem. E téren milyenek a tapasztalatok? Végrehajtják a gyakorlatokat?

- A testnevelés a katonaságtól került át a polgári nevelésbe. A tornaanyag katonai rendgyakorlatokból állt össze, előkészítendő a fiúkat a katonaságra. A liberális fölfogás nemcsak a rendgyakorlatokat szeretné megszüntetni az iskolákban, hanem az óra előtti jelentést és az egyenöltözéket is. A testnevelési órákon is megfigyelhető ez az általános társadalmi jelenség, a fegyelem lazulása. Annak ellenére, hogy ennek az órának van egy lazító, felszabadító funkciója is, ekkor tanulják meg például a fegyelmezett együtt menetelést, és élik át a közös cselekvés együttes élményét. Nagyon ritkán fordul elő, hogy valaki megtagadja a feladat végrehajtását. A hagyományos rend bírálói nem veszik figyelembe, hogy a testnevelési óra balesetveszélyes műfaj, ahol nem mellőzhető a fegyelem és a rend.

- Sajnos néhány ellentmondásos ideológiai elem is fölmerül a testneveléssel kapcsolatban. A náci Németországról szóló filmekben mindig hangsúlyozzák, hogy mekkora figyelmet fordítottak az egészségnevelésre. Nem szerencsés, ha a fejekben összekapcsolódik az egészségnevelés és a náci propaganda. Évekkel ezelőtt nagy sajtóvisszhangot kapott az egyik felekezeti iskola paptanárának néhány sajnálatos akciója, túlélő túrája, amelynek során balesetek és halálesetek is előfordultak. Az illető arról volt híres, hogy télen is a szabadban tornáztatta a diákjait, ugyanakkor a szülők és a diákok tűzbe mentek érte. Van-e a TF-nek az egészségpropagandával kapcsolatos stratégiai elképzelése?

- Sajnos nem elég jó Magyarországon a sport és általában a testkultúra értékeinek propagálása. Éppen ezért foglalkozunk ezzel, és éppen a közelmúltban vált le a tanszékünkéről és lett önálló a Sportmanagement Tanszék. Ez félig meddig üzlet, el kell adni ezt a kitűnő árut is. Egyébként a testkultúra természetesen kötődött a háborús előkészületekhez, ez az antik világban is így volt. A társadalomnak érdeke a nemzet védelme szempontjából is egészségesen tartani a lakosságot. A nőket, hogy tudjanak szülni, a férfiakat pedig, hogy képesek legyenek szükség esetén a haza védelmére. Ez utóbbit a szocialista korszakban túl is hangsúlyozták. A Munkára harcra kész! mozgalmat militarista attitűd jellemezte. Az az érdekes, hogy ezek a mozzanatok Kelet-Európában is kiszűrődtek, de nem lépett a helyébe más ideológia, amely szervezné a dolgot. Óriási űr maradt hátra. Mára ezekben az országokban elfogytak a források is. Megszűntek és ma is fogyatkoznak a sportklubok, lassan nem tudják a szülők hova beíratni a gyerekeiket. Nálunk egyelőre aránytalanul keveset költenek a magánszférában, a második sport területén.

- Vannak-e adataik arról, hogy a mai magyar ifjúság milyen arányban sportol?

- Arra vonatkozó reprezentatív adat nincs, hogy a fiatalok hányad része sportol. Csupán részadatok állnak rendelkezésre, azokból következtetünk arra, hogy a fiatalok több mint fele egyáltalán nem sportol. Nagyon sokan abbahagyják első gimnázium után, arra hivatkozva, hogy a tanulás miatt nincs idejük és/vagy helyük a sportra - összegezte gondolatait a TF Neveléstudományi Tanszékének vezetője.

Ezek meglehetősen lesújtó adatok. Nincs tudomásom olyan friss szociológiai vizsgálatról, amely a tömegsport helyzete és a minőségi versenysport sikeressége közötti esetleges összefüggést vizsgálta volna. Kiinduló hipotézisként mindenesetre fölvehető az iskolai testnevelés hátrányos volta. És ezen a helyzeten nem segít sem a mozgáskorlátozottak sportjának kiemelt támogatása, sem a labdarúgó-szövetség háza táján végzett söprögetés.

Ép testben, épp hogy élnek

Írta: Adminisztrátor
2010. április 19. hétfő -

Zétényi Zoltán
Fotó: 2Z Fotó & Média